

BIBLIOTECA PUBLICĂ RAIONALĂ BRICENI: O BIBLIOTECĂ DE SUCCES ȘI DE VALOARE

Nina NAVROȚCHI,
Biblioteca Publică Raională
Briceni
Ludmila CORGHENCI,
Biblioteca Națională a
Republicii Moldova

Rezumat: Autorii insistă asupra importanței strategiei de dezvoltare a bibliotecii ca parte integrantă a contextului organizațional al acesteia. Este descris conținutul Strategiei de dezvoltare a Bibliotecii Publice Raionale Briceni pentru anii 2020-2024, considerând utilă experiența acesteia. Strategia este prezentată ca un instrument (modalitate) managerială majoră de profesionalizare a instituției, contribuind la menținerea/dezvoltarea competitivității bibliotecii și recunoașterea indispensabilității acesteia în comunitate.

Cuvinte-cheie: strategia de dezvoltare a bibliotecii, Biblioteca Publică Raională Briceni, componenta documentară.

Abstract: The authors insist on importance of the library development strategy as an integral part of its organizational context, and describe the content of the Development Strategy of the Briceni Regional Public Library for the years 2020-2024, which grew from previous experience of this library. The strategy is presented as a major managerial tool (method) for professionalizing the institution, contribution to maintaining / developing the competitiveness of the library and recognizing its essential role in the community.

Keywords: library development strategy, Briceni Regional Public Library, the documentary component.

O instituție de succes și de valoare are viziuni clar definite, știe foarte bine unde vrea să ajungă cunoscând posibilitățile și oportunitățile și fiind sigură în acțiuni. Personalul unei instituții de succes și de valoare cunoaște strategiile de acțiune, are în vizor anumite obiective și tactici potrivite.

De ce este importantă pentru bibliotecă publică o strategie? Strategia definește poziționarea strategică a bibliotecii în comunitate, fiind focalizată pe utilizator și non-utilizator, urmărește atingerea obiectivelor influențând și ordonând activitățile zilnice, oferind instrumente de evaluare și diseminând concret responsabilitățile.

Preocuparea bibliotecii publice pentru

componenta documentară a contextului organizațional este determinată de statutul bibliotecii publice ca serviciu public „de asigurare a accesului la lectură și de dezvoltare a interesului pentru informare, învățare, educație și cercetare, activități culturale, precum și prin sporirea capacităților de implicare a bibliotecii în transferul de cunoștințe și în formarea liberă a opiniilor”, fapt ce solicită capabilitatea acesteia de a oferi servicii/produse relevante necesităților utilizatorilor (2). De aici - tendința bibliotecii de a spori impactul activității, serviciilor/produselor oferite asupra persoanei, comunității și instituției, și cel social, necesitatea conformării activității acesteia prevederilor și cerințelor managementului de

calitate (2, 6).

Elaborarea și implementarea strategiei se înscrie în prevederile SM SR EN ISO 9001:2015 „Sisteme de management al calității. Cerințe”. Conform acestora, bibliotecă, care se dorește o instituție cu un management de calitate, este orientată pentru înțelegerea și acceptarea planificării de perspectivă atât a schimbărilor funcționale, cât și a acțiunilor de tratare a riscurilor și oportunităților (6, p. 13-15).

Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a bibliotecilor publice, aprobat în anul 2019, condiționează funcționarea acestora de strategia de dezvoltare și a planului/planurilor de acțiuni cu privire la implementarea strategiei, cât și a planurilor operaționale (4, art. 40-41).

Cele menționate mai sus și-au găsit reflectare în „Regulamentul privind evaluarea bibliotecilor publice” (proiect), elaborat sub egida Consiliului Biblioteconomic Național (1). Astfel, componenta documentară a bibliotecii este integrată în primele criterii ale „Domeniului A. Context organizațional”, acesta recomandând deținerea de către bibliotecă a următoarelor documente:

- Strategia bibliotecii publice;
- Regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecii;
- Regulamentul intern al bibliotecii;
- Organigrama;
- Fișe ale posturilor;
- Politica de dezvoltare a resurselor informaționale;
- Regulamentul de gestiune a colecțiilor bibliotecii;
- Politici de cercetare în bibliotecă;
- Politici privind formarea profesională continuă a bibliotecarilor (5).

În contextul celor menționate prezintă interes experiența Bibliotecii Publice Raionale Briceni, care a elaborat „Strategia de dezvoltare a Bibliotecii Publice Raionale Briceni, 2020-2024” (în continuare - Strategia BPR Briceni). Este un document bine gândit și structurat, compact, formulat explicit, care, la părerea noastră, prezintă interes pentru bibliotecile publice teritoriale în contextul eforturilor de elaborare a componentei documentare.

Structura documentului include 4 com-

partimente, după cum urmează: *Introducere; Descrierea situației actuale; Conținutul strategic 2020-2024; Implementarea strategiei 2020-2024.*

Introducerea reflectă scopul Strategiei BPR Briceni 2020-2024, care rezidă în evaluarea continuă a mediului de funcționare a bibliotecilor publice, punându-se accentul pe calitate și inovarea serviciilor informaționale și folosirea eficientă a resurselor. Este argumentată fundamentarea strategiei pe cadrul legislativ, strategic și de reglementare în vigoare, precum și pe specificul raionului. La fel, este confirmată importanța/necesitatea practică a documentului: va fundamenta întocmirea planurilor anuale de activitate ale Bibliotecii Publice Raionale Briceni în următorii 5 ani. Strategia BPR Briceni 2020-2024 este rezultatul activității în echipă: Nina Navroțchi, Natalia Navroțchi, Nelly Corobcă, Ala Gancicovscaia, Ludmila Tarcuiuc.

Compartimentul „*Descrierea situației actuale*” se axează pe următoarele conținuturi:

- misiunea, valorile BPR Briceni (de ex., iată cum este formulată misiunea BPR: „Biblioteca Publică Raională Briceni are misiunea de a contribui la dezvoltarea comunității prin satisfacerea deplină a necesităților informaționale complexe ale cetățenilor”; Dintre valorile instituției sunt stipulate și argumentate: orientare către utilizator, accesibilitate, inovare, profesionalism);
- prezentarea bibliotecii (reflectă structura organizatorică, componența statistică și funcțională a utilizatorilor și non-utilizatorilor, proiecte de anvergură desfășurate și gestionate, elementele constitutive ale rețelei de biblioteci publice în contextul statutului de centru biblioteconomic teritorial, servicii prestate de către bibliotecile din rețea, analiza SWOT);

Conținutul strategic 2020-2024 oglindește scopul și obiectivele Strategiei BPR Briceni, de ex.: „Scopul Strategiei de dezvoltare a Bibliotecii Publice Raionale Briceni, 2020-2024 constă în evaluarea continuă a satisfacției utilizatorilor de informații din comunitate, punându-se accentul pe calitate și inovarea serviciilor informaționale și folosirea eficientă a resurse-

lor”; viziuni pentru perspectivă, de ex.: Biblioteca Publică Raională Briceni 2020 – 2024 va fi un partener activ de dezvoltare, un centru metodologic pentru bibliotecile publice din zonă. Biblioteca va reprezenta o instituție bazată pe orientare socială și culturală și va promova activ, „Obiectivele Dezvoltării Durabile”; orientări pentru realizare în anul 2024; parteneriate eficiente și dezvoltate, infrastructură modernă, sistem informațional accesibil, management performant, resurse suficiente, echipament și tehnologii moderne, utilizatori instruiți și motivați.

În mod deosebit menționăm direcțiile strategice și obiectivele din cadrul acestora:

Prioritatea I. Biblioteca publică – sursă de informare și incluziune pentru comunitate:

Obiectiv 1. Asigurarea serviciilor de calitate conform necesităților utilizatorilor;

Obiectiv 2. Servirea informațională a tuturor categoriilor de utilizatori;

Obiectiv 3. Creșterea indicatorului de vizite cu 10% până în 2024.

Prioritatea II. Promovarea imaginii și a serviciilor bibliotecilor publice din raionul Briceni:

Obiectiv 1. Realizarea unui program anual de promovare a imaginii bibliotecilor publice;

Obiectiv 2. Organizarea unei campanii noi anuale de advocacy pentru comunitate;

Obiectiv 3. Consolidarea imaginii bibliotecii prin promovarea parteneriatelor.

Prioritatea III. Asigurarea unui management de calitate:

Obiectiv 1. Implementarea cadrului de reglementare a bibliotecii publice conform noilor acte legislative și normative în domeniu;

Obiectiv 2. Creșterea bugetului cu 15% anual pentru dezvoltarea colecției de publicații și resurse informaționale;

Obiectiv 3. Implementarea proiectelor locale, naționale și internaționale.

Prioritatea IV. Crearea unui mediu atractiv pentru comunitate:

Obiectiv 1. Crearea condițiilor de con-

fort ridicat și agrement pentru utilizatori până în anul 2024;

Obiectiv 2. Asigurarea spațiilor funcționale cu minimum 20% mobilier confortabil;

Obiectiv 3. Dotarea cu echipament modern cu 15% anual până în anul 2024;

Obiectiv 4. Dezvoltarea unor servicii racordate la tehnologiile moderne până la finele anului 2024.

Echipa de lucru asupra documentului strategic ne convinge că este importantă strategia, dar e decisivă implementarea acesteia. Compartimentul *Implementarea strategiei 2020-2024* include două planuri de acțiuni: pentru anii 2020-2024 și pentru anul 2020. Sunt detaliate activitățile pentru fiecare obiectiv, termenii și responsabilii, partenerii potențiali, precum și resursele necesare.

Specificăm importanța prezenței în conținuturile strategiei instituționale a aspectelor ce țin de monitorizarea și evaluarea strategiei. Monitorizarea este continuă; ea se desfășoară în toate stadiile de implementare a strategiei, pentru a oferi factorilor interesați o imagine cât mai exactă asupra progresului acesteia și se concentrează pe aspecte ale strategiei, precum cheltuieli, activități, realizări fizice. Monitorizarea asigură flexibilitatea strategiei, adică reflectarea schimbărilor mediilor interne și externe.

Evaluarea are un caracter periodic, fiind realizată numai în anumite momente ale ciclului strategic. Cu părere de rău, aceste aspecte sunt neglijate în conținuturile documentelor strategice. Cum se realizează monitorizarea și evaluarea? De regulă, prin analiza prevederilor Planului de acțiuni anual (informație solicitată de la responsabili, argumentare prin dovezi – indicatori statistici și de performanță, dovezi colectate și observate, sondaje), discuții cu factori responsabili, cu personalul de specialitate, chestionare diseminate/completate.

Încă un aspect foarte important care ține de implementarea strategiei – comunicarea/promovarea documentului instituțional, prezentarea acestuia. În acest context revenim la prevederile SM SR EN ISO 9001:2015. Sisteme de management al calității. Cerințe. (adoptat la 23 octombrie 2015 prin decizia

Institutului Național de Standardizare), care țin de elaborarea adecvată a documentului (formulări, text, corectitudine literară și gramaticală, aprobare, format etc.), disponibilitatea strategiei pentru acces și regăsire în scopul cunoașterii, utilizării, controlul și asigurarea flexibilității (date privind modificări, evaluări, revizuirii) (6).

Elaborarea și aplicarea strategiei de dezvoltare a bibliotecii nu reprezintă un scop în sine, ci constituie un instrument (modalitate) managerială majoră de profesionalizare a instituției. Strategia permite menținerea/dezvoltarea competitivității bibliotecii și recunoașterea indispensabilității acesteia în comunitate.

Referințe bibliografice:

1. CORGHENCI, Ludmila. Componenta documentară a bibliotecii – condiție indispensabilă a unui management de succes. In: Centrul Biblioteconomic Național: conținut de calitate și schimbări de perspectivă. Chișinău, 2019, pp. 26-30. ISBN 978-9975-3361-7-8. DOI: 10.5281/zenodo.3632392.
2. LEGE cu privire la bibliotecii: nr. 160 din 20.07.2017. [citat 6.02.2020]. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=371219>
3. RAPORT analitic anual. Bibliotecile publice teritoriale din raionul Briceni în anul 2019. Manuscris.
4. REGULAMENT-cadru de organizare și funcționare a bibliotecilor publice. Aprobata prin ordinul nr. 186 din 26.02. 2019 al ministrului Educației, Culturii și Cercetării. [citat 6.02.2020]. Disponibil: <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=380293&lang=1>
5. REGULAMENTUL privind evaluarea bibliotecilor publice. Proiect elaborat în cadrul Consiliului Biblioteconomic Național. Chișinău, 2019. 33 p. Manuscris.
6. SM SR EN ISO 9001:2015 Sisteme de management al calității. Cerințe. Adopt. 23.10.2015. Chișinău, 2015. 40 p. Manuscris.
7. STRATEGIA de dezvoltare. 2020-2024. Biblioteca Publică Raională Briceni. Briceni, 2019. 36 p. Manuscris.